

متن پرسش

این گفته عرفا سبحان اظهر اشیا و هو عینها کفر نیست؟ که معتقدند منزه است خدا که از اشیا ظاهر شود و او عین آن اشیا است.

متن پاسخ

باسمه تعالی؛ علیکم السلام: ملاحظه کنید که از یک طرف محی‌الدین در ابتدای این مصرع می‌گوید: خدا منزه است از این که خود اشیا باشد و در ادامه می‌گوید: او عین اشیا است. یعنی از جهتی بالاتر از آن است که او عین اشیا باشد و ما بگوییم این درخت، خدا است و از طرفی عین اشیا است و ما می‌توانیم نور حیات الهی را در این درخت ببینیم و اشیا از آن جهت که مظهر اسماء الهی هستند عین آن‌ها می‌باشند. حضرت امام خمینی «رضوان‌الله‌تعالی‌علیه» در کتاب «سّر الصلوة» می‌فرمایند: «از امور مهمه ای که تنبه به آن لازم است، و اخوان مؤمنین خصوصاً اهل علم- کثر الله أمثالهم- باید در نظر داشته باشند، آن است که اگر کلامی از بعضی علمای نفس و اهل معرفت دیدند یا شنیدند، به مجرد آنکه به گوش آنها آشنا نیست یا مبنی بر اصطلاحی است که آنها را از آن حظی نیست، بدون حجت شرعی رمی به فساد و بطلان نکنند و از اهل آن توهین و تحقیر ننمایند؛ و گمان نکنند هر کس اسم از مراتب نفس و مقامات اولیا و عرفا و تجلیات حق و عشق و محبت و امثال اینها که در اصطلاحات اهل معرفت رایج است برد، صوفی است یا مروج دعاوی صوفیه است، یا بافنده از پیش خود است، و بر طبق آن برهان عقلی یا حجتی شرعی ندارد؛ به جان دوست قسم که کلمات نوع آنها شرح بیانات قرآن و حدیث است.» آیا این سخن محی‌الدین نزدیک به سخن علی «علیه‌السلام» نیست که می‌فرمایند: «مَا رَأَيْتُ شَيْئاً إِلَّا وَرَأَيْتُ اللَّهَ قَبْلَهُ وَ بَعْدَهُ وَ مَعَهُ» ندیدم چیزی را مگر آن که قبل از آن چیز و بعد از آن چیز و با آن چیز خدا را دیدم. از خود بپرسید چگونه حضرت با آن چیز خدا را دیده؟ آیا جز این است که آن چیز را مظهر اسم الله دیدند؟ موفق باشید